

**Condițiile pentru ridicarea sechestrului
asupra bunurilor debitorului instituit de
instanța penală**

Materia măsurilor asiguratorii

- I. Măsurile asiguratorii în cadrul procesului penal
- II. Măsurile asiguratorii în procedura insolvenței
- III. Ridicarea măsurilor asiguratorii

I. Măsurile asigurătorii în cadrul procesului penal

Definiție - măsurile asigurătorii sunt măsuri procesuale de constrângere reală care constau în indisponibilizarea unor bunuri mobile sau imobile aparținând persoanelor prevăzute de lege, prin instituirea unui sechestru asupra bunurilor respective.

Scop - garantarea executării pedepsei amenzii sau a cheltuielilor de judecată, a prejudiciului încercat de partea civilă ori a confiscării speciale/confiscării extinse.

Reglementare - art. 252–254 Cod procedură penală.

Clasificare:

- sechestrul propriu – zis;
- notarea/inscripția ipotecară;
- poprirea.

II. Măsurile asigurătorii în procedura insolvenței

- ▶ Art.91 din Legea nr.85/2014 are drept situație premisă înstrăinarea de către administratorul sau lichidatorul judiciar a bunurilor sechestrate, prin urmare măsurile luate în procesul penal sunt compatibile cu procedura insolvenței, iar bunurile sechestrate NU SUNT INSESIZABILE.
- ▶ Practică judiciară – probleme recurente:
 - ❑ Indisponibilizarea contului unic de insolvență
 - ❑ Caracterul urmăribil al bunurilor mobile
 - ❑ Valorificarea bunurilor aflate sub sechestru penal

Valorificarea bunurilor aflate sub sechestru penal

- ▶ **Măsurile asigurătorii luate anterior deschiderii procedurii – art. 91 Legea nr. 85/2014**

„bunurile înstrăinate de administratorul judiciar sau lichidatorul judiciar, în exercițiul atribuțiilor sale prevăzute de prezenta lege, sunt dobândite libere de orice sarcini, precum privilegii, ipoteci, gajuri sau drepturi de retenție, sechestre, de orice fel. Fac excepție de la acest regim măsurile asigurătorii dispuse în procesul penal în vederea confiscării speciale și/sau confiscării extinse.”

- ▶ **Măsurile asigurătorii luate ulterior deschiderii procedurii – art. 88 Legea nr. 85/2014**

„Dacă la data deschiderii procedurii un drept, act sau fapt juridic nu devenise opozabil terților, înscrierile, transcrierile, intabulările și orice alte formalități specifice necesare acestui scop, inclusiv cele dispuse în cursul unui proces penal în vederea confiscării speciale și/sau extinse, efectuate după data deschiderii procedurii, sunt fără efect față de creditori, cu excepția cazului în care cererea sau sesizarea, legal formulată, a fost primită de instanță, autoritatea ori instituția competentă cel mai târziu în ziua premergătoare hotărârii de deschidere a procedurii. Înscrierile efectuate cu încălcarea acestui articol se radiază de drept”.

Situația bunurilor imobile valorificate sub egida art. 91 Legea nr. 85/2014

► Probleme recurente:

Radierea măsurilor asigurătorii – modificări aduse Regulamentul anexă la Ordinul ANCPI nr. 700/2014

- ❑ **Cu privire la art. 167** - a fost eliminată excepția cu privire la notarea efectuată conform art. 195 alin. (5), respectiv „se radiază numai în baza acordului instituției care a dispus măsura asigurătorie”.

„De la data intabulării, imobilul rămâne liber de orice ipotecă sau alte sarcini privind garantarea drepturilor de creanță. Dacă prețul de adjudecare se plătește în rate, sarcinile se sting la plata ultimei rate și se pot radia la cererea celui interesat, în baza dovezii efectuării plății integrale.”

- ❑ **Cu privire la art. 195** - a fost lărgită sfera actelor în baza cărora se poate dispune radierea măsurilor asigurătorii

„Măsura asigurătorie dispusă în condițiile art. 249 din Codul de procedură penală se va nota în cartea funciară în baza actului prin care aceasta a fost dispusă, respectiv ordonanța emisă de procuror, hotărârea instanței de judecată sau certificatul care cuprinde soluția pronunțată, însoțit de procesul-verbal de sechestrul. Radierea notării se efectuează în baza:

a) ordonanței emise de procuror sau a hotărârii judecătorești care dispune ridicarea măsurii asigurătorii;

b) actului de adjudecare emis de executorul judecătoresc;

c) hotărârii judecătorești definitive pronunțate într-o acțiune în rectificarea cărții funciare;

d) certificatului emis de instanța de judecată, care să cuprindă soluția cu privire la dispunerea radierii sechestrului.”

III. Ridicarea măsurilor asigurătorii

- ▶ Calea de atac specifică prevăzută de legea procesual penală constă în posibilitatea contestării măsurilor asigurătorii sau a modului de aducere la îndeplinire a acesteia de către suspect, inculpat sau orice persoană care justifică un interes – art. 250 Cod proc. pen.
- ▶ Practicianul în insolvență poate, însă, recurge și la modalități adiacente în vederea ridicării măsurilor asigurătorii.

Jurisprudență

► Decizii ICCJ

- ❑ Decizia nr.8/2015 cu referire la Decizia nr. 1.392/2013
- ❑ Decizia nr. 522/2017 – Curtea a stabilit, în esență, că sechestrul asigurător nu conferă un drept de preferință
- ❑ Decizia nr. 2/2018 (RIL)
 - nu suspendă executarea silită
 - nu determină nulitatea actelor de executare ulterioare înființării măsurii asigurătorii
 - notarea ipotecară conferă măsurii asigurătorii opozabilitate față de terți, iar nu și prioritate în executare
- ❑ Decizia nr. 1/2020 (Hotărâre prealabilă)
 - nu suspendă procedura de lichidare prevăzută de Legea nr. 85/2014 în ceea ce privește bunul sechestrat;
 - nu este de natură a indisponibiliza bunul asupra căruia a fost începută procedura de valorificare conform dispozițiilor Legii nr. 85/2014;
 - nu împiedică lichidarea bunurilor efectuată de lichidatorul judiciar în exercitarea atribuțiilor conferite de Legea nr. 85/2014.

► **Practică neunitară:**

- Într-o opinie majoritară, s-a susținut că existența unor măsuri asigurătorii înființate în cadrul unui proces penal asupra bunurilor unei persoane juridice, anterior deschiderii procedurii insolvenței, în vederea confiscării speciale, a reparării pagubei produse prin infracțiune sau garantării executării cheltuielilor judiciare, nu suspendă procedura de lichidare prevăzută de Legea nr. 85/2014, în ceea ce privește bunul sechestrat.
- Într-o altă opinie (minoritară) s-a apreciat că existența unor asemenea măsuri asigurătorii suspendă procedura de lichidare prevăzută de Legea nr. 85/2014 în ceea ce privește bunul sechestrat, este de natură a indisponibiliza bunul asupra căreia a fost începută procedura de valorificare conform dispozițiilor Legii nr. 85/2014 și împiedică lichidarea bunurilor efectuată de lichidatorul judiciar în exercitarea atribuțiilor conferite de Legea nr. 85/2014, mai ales în condițiile în care măsura asigurătorie a fost înscrisă anterior deschiderii procedurii, conform legii, pentru asigurarea opozabilității față de terți

Concluzii

- ▶ În vederea uniformizării interpretării în ceea ce privește acest subiect, se impune o analiză coroborată a reglementărilor în materie, precum și asimilarea celor reținute în jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Vă mulțumesc pentru atenție!